

<p>Fase 3: Individuatiefase Autonomie ⇔ Afhankelijkheid Afstand (separatie-individuatie) Interesse leeftijdsgenoten Begin IK (egocentrisch, "neen") Invloed op omgeving (almacht) Zelfdifferentiatie</p>				
Afstand en nabijheid	Structuur en grenzen	Activiteiten	Communicatie	Uit evenwicht
<ul style="list-style-type: none"> - Beginnende I-dentity - Ruimte voor lukken en mislukken - Diplomatie en onderhandeling - Compromis - Ruimte om te proberen, ervaringsgericht leren - Aandacht voor succeservaringen - Veilige terugvalbasis: nabijheid op afstand voor emotioneel bijtanken - Naar vertrouwensrelatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Houvast door duidelijke regels en consequenties - Verwacht grensoverschrijdingen - Onderhandelen - Discreet sturen - Kans bieden tot herstel - Duidelijk en consequent begrenzen 	<ul style="list-style-type: none"> - ZELF DOEN binnen veilig kader met terugvalbasis - (Deel)verantwoordelijkheid - Flexibel overnemen van (wanneer het niet lukt) en daarna weer teruggeven aan cliënt 	<ul style="list-style-type: none"> - Praten over beginnend IK - Duidelijk zijn - Eenvoudige humor werkt 	<ul style="list-style-type: none"> - = zin doordrijven, vechten voor autonomie - Onder grensoverschrijdingen zit angst - Gebruik de dialectiek: ruimte bieden én begrenzen, ... - Bewust omgaan met "aandacht vragen", met conflicten - Bevestigen van de relatie - Geweldloze, containende grondhouding - Rustig en stevig begrenzen - Therapeutische ondersteuning voor cliënt en eventueel medicatie
SPEL				

SCHEMA 5. Fase 3: individuatiefase